

Rapport

Projectnummer: 357866

Referentienummer: SWNL0240832

Datum: 19-03-2019

Tracébesluit N7/A7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2; wijziging 2019

Deelrapport natuur

Definitief

Verantwoording

Titel Tracébesluit N7/A7 Zuidelijke Ringweg
Groningen, fase 2; wijziging 2019

Subtitel Deelrapport natuur

Projectnummer 357866

Referentienummer SWNL0240832

Revisie D.01

Datum 19-03-2019

Auteur Daniel Tuitert

E-mailadres daniel.tuitert@sweco.nl

Gecontroleerd door Rietjes Klous

Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door Maarten Mouissie

Paraaf goedgekeurd

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Beschrijving wijzigingen	5
3	Wettelijk kader	8
3.1	Wet natuurbescherming	8
3.2	Onderzoek.....	9
3.2.1	Gebiedsbescherming.....	9
3.2.2	Soortenbescherming.....	9
4	Effecten OTB 2019	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Gebiedsbescherming	10
4.3	Soortenbescherming	10
5	Conclusies	14
5.1	Veranderingen effecten ten opzichte van TB 2014	14
5.2	Uitvoerbaarheid TB Wijziging 2019	14
6	Literatuurlijst.....	15

1 Inleiding

Voorliggend rapport is een bijlage bij het Ontwerp-Tracébesluit A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2, Wijziging 2019 (in het vervolg afgekort als OTB 2019). Het OTB 2019 betreft een wijziging van het Tracébesluit A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2, zoals vastgesteld op 29 september 2014, het Tracébesluit A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2 (wijziging 2016), zoals vastgesteld op 12 februari 2016, en het Tracébesluit A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2, Wijziging 2017, zoals vastgesteld op 4 september 2017. Deze drie tracébesluiten gezamenlijk worden hierna genoemd 'Tracébesluit 2014'.

Ten opzichte van dit 'Tracébesluit 2014' worden in het OTB 2019 enkele wijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen houden het volgende in:

- voetgangersbrug over N7 bij Papiermolen vervalt;
- fietstunnel Papiermolen wordt toegevoegd;
- verbindingsweg Brailleweg-Hereweg wordt deels verhoogd.

Het voorliggende 'Deelrapport natuur' bevat inhoudelijke achtergrondinformatie bij de toelichting op het OTB 2019 voor het aspect natuur.

2 Beschrijving wijzigingen

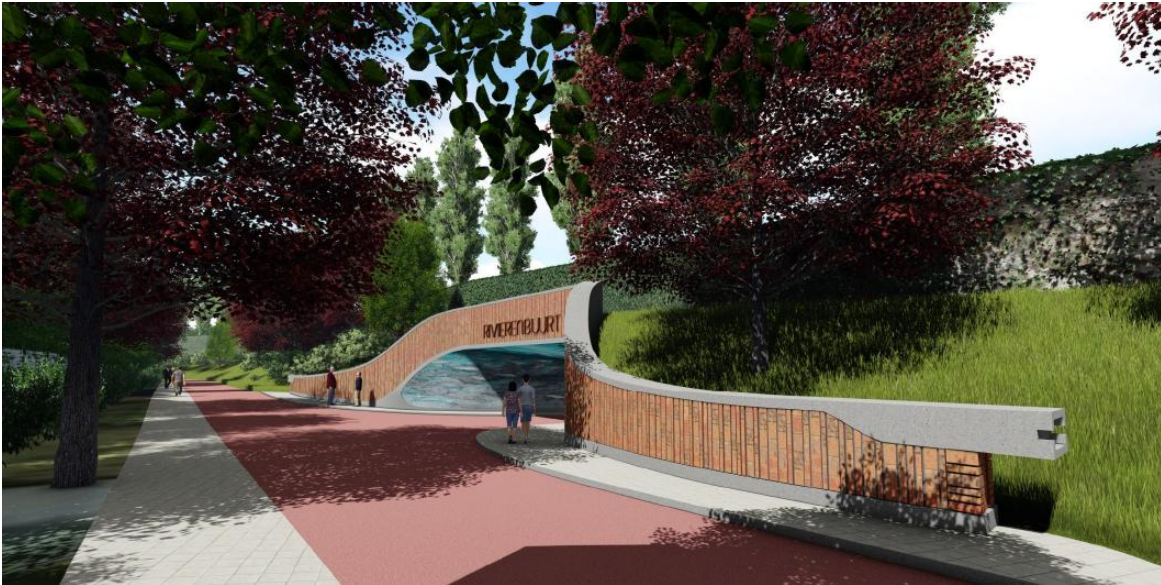
In deze paragraaf worden de infrastructurele wijzigingen t.o.v. het vigerende Tracébesluit beschreven.

Object	Wijziging t.a.v. Tracébesluit 2014
Voetgangersbrug	De in het 'Tracébesluit 2014' opgenomen voetgangersbrug, die de A7/N7 ter hoogte van de Papiermolenlaan (ongeveer km 197,65) kruist, vervalt. Ook de voetpaden die aansluiten op / toeleiden naar de voetgangersbrug vervallen.
Fietstunnel Papiermolen	In plaats daarvan wordt een fietstunnel ('fietstunnel Papiermolen') aangelegd op de locatie van de huidige fietstunnel ter hoogte van de Merwedestraat (ongeveer km 197,5). Deze fietstunnel wordt aangesloten op het onderliggend wegennet namelijk aan de noordzijde op de Maaslaan en de Merwedestraat en aan de zuidzijde op de Papiermolenlaan. De Maaslaan en Merwedestraat aan de noordzijde van de fietstunnel worden daartoe iets verlaagd aangelegd.
Verbindingsweg Brailleweg-Hereweg	Vanwege de aanleg van de fietstunnel wordt de weg van de verbindingsweg tussen Brailleweg en Hereweg (noordzijde A7/N7) verhoogd van ongeveer km 197,3 (Hoornsediep) tot km 197,85 (Hereweg). De verhoging is op het hoogste punt ter hoogte van de fietstunnel iets meer dan 2 meter in vergelijking met het vigerende 'Tracébesluit 2014'.

In de figuren 2.1 en 2.2 zijn impressies (visualisaties) van de aan te leggen fietstunnel weergegeven aan de noord- en de zuidzijde van de tunnel.

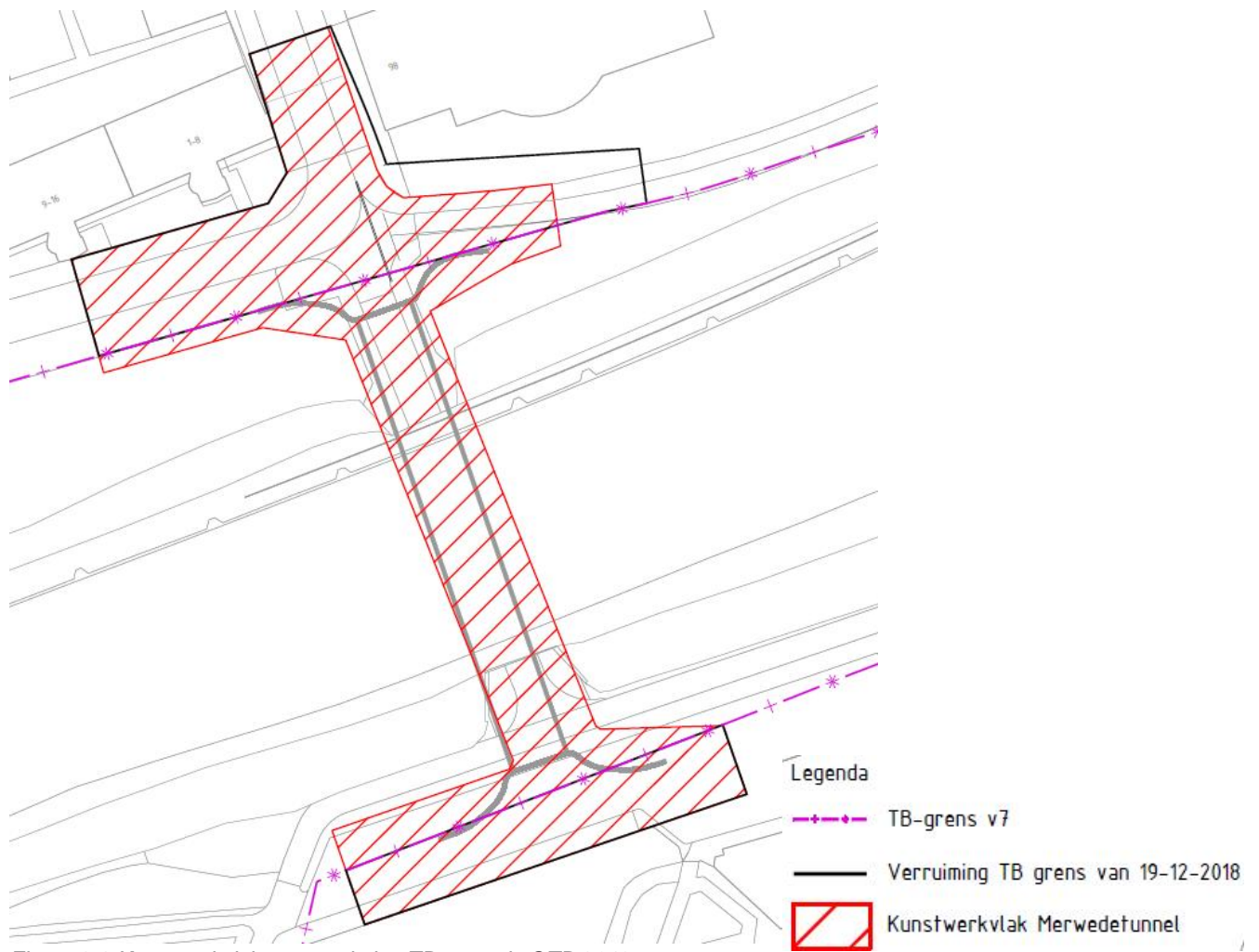

Figuur 2.1: Impressie ingang fietstunnel noordzijde N7 ter hoogte van de Merwedestraat

Figuur 2.2: Impressie ingang fietstunnel zuidzijde N7

De aanpassing aan de verbindingsweg tussen Brailleweg en Hereweg ligt geheel binnen de grenzen van het 'Tracébesluit 2014'. De 'fietstunnel Papiermolen' en de aansluiting ervan op de omgeving vindt deels wel plaats buiten de grenzen van het 'Tracébesluit 2014'. In onderstaande afbeelding 2.3 is met zwarte lijnen de vergroting van het het Tb-gebied aangegeven.

Figuur 2.3 Kunstwerkvlak en verruiming TB-grens in OTB 2019

3 Wettelijk kader

3.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De Wet natuurbescherming heeft de volgende natuurwetten vervangen:

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Flora- en faunawet;
- Boswet.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden is er weinig veranderd ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet is vervallen. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve niet meer noodzakelijk. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is niet geregeld in de Wet natuurbescherming, maar in de provinciale omgevingsverordening.

Ten aanzien van beschermde soorten is er het nodige veranderd in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet zwaarder zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd in het kader van de verbodsbepalingen in de wet. Het betreft soorten als kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die momenteel onder de Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd. Dit betreft met name enkele planten- en insectensoorten.

In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd voor beschermde soorten, waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de soorten binnen deze categorie vrij kunnen stellen van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 uit de Wnb.

3.2 Onderzoek

3.2.1 Gebiedsbescherming

In het Deelrapport Natuur ten behoeve van het MER 2013 en het TB 2014 is onderzocht of effecten kunnen optreden op wettelijk beschermde natuurgebieden (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en Beschermde Natuurmonumenten). De conclusie was dat op geen van deze gebieden sprake was van fysiek ruimtebeslag. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is de beschermingsstatus van Beschermde natuurmonumenten komen te vervallen. Voor Natura 2000-gebieden geldt 'externe werking'. De effecten door stikstofdepositie en geluidbelasting door extra verkeer zijn onderzocht en vormen geen belemmering. Er is geen sprake van een toename aan geluidverstooring of een toename aan stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in omliggende Natura 2000-gebieden.

3.2.2 Soortenbescherming

Voor het plangebied van het Tracébesluit is uitgebreid veldonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. De meest recente inventarisatie naar beschermde soorten is in 2016 uitgevoerd door Sweco¹. Daarbij is (de omgeving van) het plangebied van het Tracébesluit onderzocht. In dat kader heeft in 2016 een uitgebreid vleermuisonderzoek plaatsgevonden waarbij is vastgesteld dat ter plaatse van de Papiermolentunnel sprake is van een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis. De randzone van het zwembadterrein aan de zuidzijde van de N7 vormt foeragegebied voor verschillende soorten vleermuizen. De groenzone aan de noordzijde van de N7 langs het schoolgebouw aan de Maaslaan vormt een vliegroute voor de gewone dwergvleermuis in de richting van de Fongersvijver. Op 18 september 2018 is aanvullend hierop door middel van een verkennend veldbezoek door een ecooloog van Sweco het relevante deel van het plangebied van de TB-wijziging 2019 bekeken op geschiktheid voor niet-vrijgestelde beschermde soorten. Tijdens ditz veldbezoek zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zoals roofvogels en roek aangetroffen in de bomen binnen het plangebied. Wel kunnen algemeen voorkomende zangvogelsoorten in het plangebied broeden. Voor deze soorten geldt dat het nest alleen beschermd is wanneer dit gedurende het broedseizoen in gebruik is. Werkzaamheden in of rond deze groenstrook dienen derhalve buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoornnesten gevonden in deze bomen. De bomen bevatten geen voor vleermuizen geschikte holle ruimtes. Aanwezigheid van rust- of voortplantingsplaatsen of van nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats kan dus worden uitgesloten. Voor andere niet-vrijgestelde beschermde soorten ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied.

¹ Actualisatie veldonderzoek Aanpak Ring Zuid Groningen, Sweco, 31 oktober 2016

4 Effecten OTB 2019

4.1 Inleiding

Hieronder worden de effecten van de OTB 2019 beschreven. Hierbij maken wij onderscheid tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming.

4.2 Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming bevat voorschriften voor de bescherming van gebieden die behoren tot Natura 2000. Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand van het plangebied van de OTB 2019. Ook wijzigen de verkeersstromen niet als gevolg van OTB 2019, zodat geen extra effecten kunnen optreden als gevolg van extra geluidbelasting of extra stikstofdepositie.

Het OTB 2019 heeft ten opzichte van het 'Tracébesluit 2014' geen gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van planologisch beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) geldt dat deze buiten het TB gebied liggen en externe werking niet van toepassing is. Nadere toetsing aan de bepalingen uit de provinciale omgevingsverordening ten aanzien van het NNN is derhalve niet aan de orde.

Conclusie: Het OTB 2019 heeft geen gevolgen voor Natura 2000 en NNN. Het OTB 2019 is niet in strijd met bepalingen over gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening van de provincie Groningen.

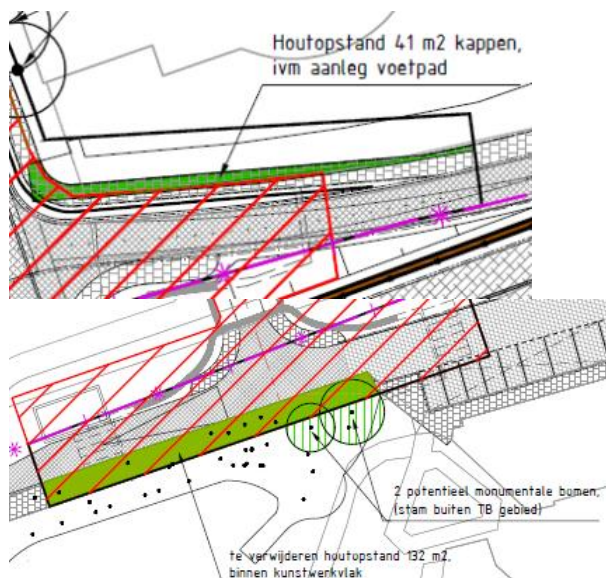
4.3 Soortenbescherming

Voor broedvogels en vleermuizen zijn bomen en houtopstanden van belang. Hieronder wordt ingegaan op de gevolgen voor bomen en houtstanden.

Bomen en houtopstanden

Voor de uitvoering van het OTB 2019 moeten bomen en houtopstanden worden verwijderd die zich bevinden in het kunstwerkvlak van de aan te leggen fietstunnel:

- Ten noorden van de N7 staan aan de Maaslaan **2 bomen** in het kunstwerkvlak, deze moeten naar verwachting worden gekapt. Daarnaast moet ten noorden van de N7 ca **41 m² houtopstand** worden gekapt om plaats te maken voor een nieuw voetpad.
- Ten zuiden van de N7 is het kunstwerkvlak geprojecteerd tot het hek van het Papiermolenterrein. Buiten het hek van het Papiermolenterrein bevindt zich een **houtopstand van 132 m²**. Deze houtopstand wordt verwijderd om plaats te maken voor een nieuw voetpad.

Figuur 4.1. Te kappen houtopstand noordzijde N7 (links) en zuidzijde N7 (rechts)

Noordzijde N7: de houtopstand (bomen en struweel) aan de noordzijde van het fietspad tussen Maaslaan en Hereweg vormt een groene verbinding van de tunnelmond in de richting van de Fongersvijver. Deze houtopstand fungeert mogelijk als vliegroute voor vleermuizen. Aan de zuidkant van deze houtopstand wordt een strook van 41 m² gekapt (zie figuur 4.1. linkerplaatje). Het noordelijke deel van de houtopstand blijft behouden. De 41 m² die gekapt wordt, wordt tijdig vervangen door het aanbrengen van nieuwe begroeiing (ook minimaal 41 m²) die geschikt is als vliegroute voor vleermuizen. Deze nieuwe begroeiing wordt aangebracht aan de noordzijde van dezelfde houtopstand. Door het tijdig terugbrengen van deze beplanting (mitigatie) is geen sprake van een aantasting van de functionaliteit van deze potentiële vliegroute van vleermuizen. De 3 acacia's in de Merwedestraat blijven behouden.

Zuidzijde N7: De bomen aan de zuidzijde van de N7 op het Papiermolenterrein maken naar verwachting onderdeel uit van het foerageergebied van vleermuizen. Het totaal aan bomen en randzones van de ligweides van het zwembadterrein vormt foerageergebied voor vleermuizen. De houtopstand (bomen en struweel) buiten de hekken van het zwembadterrein liggen binnen het plangebied van het OTB 2019, deze houtopstand van 132 m² wordt gekapt. De kap van deze houtopstand leidt niet tot aantasting van de functionaliteit van het foerageergebied van vleermuizen op het zwembadterrein. Binnen de hekken van het zwembadterrein blijft de rest van de houtopstand (bomen en struweel) aanwezig als afscheiding rond het zwembadterrein. De bomen buiten het hek van het zwembadterrein betreffen voornamelijk naaldbomen, deze zijn minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen dan inheemse loofbomen. Van een zodanige aantasting van essentieel foerageergebied van vleermuizen dat daarmee de functionaliteit van de buiten het plangebied gelegen rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen wordt aangetast is geen sprake. Wel wordt aanbevolen om nieuwe bomen aan te planten in de resterende groenstrook rondom het zwembadterrein zodat hier geen gaten in ontstaan. De 2 potentieel monumentale bomen in de resterende groenstrook blijven behouden.

Gevolgen voor vliegroute vleermuizen

Als gevolg van het verdwijnen van de bestaande fietstunnel aan de Papiermolenlaan gaat een

vliegroute van vleermuizen onder de N7 door verloren. In artikel 6 van het 'Tracébesluit 2014' is geborgd dat nabij de Papiermolenlaan een vleermuisgeleidende structuur wordt gerealiseerd die de functie als vliegroute kan overnemen. In het vigerende 'Tracébesluit 2014' vervult de voetgangersbrug de functie als vleermuisgeleidende structuur, in het OTB 2019 zal de nieuwe fietstunnel 'Papiermolen' deze functie vervullen.

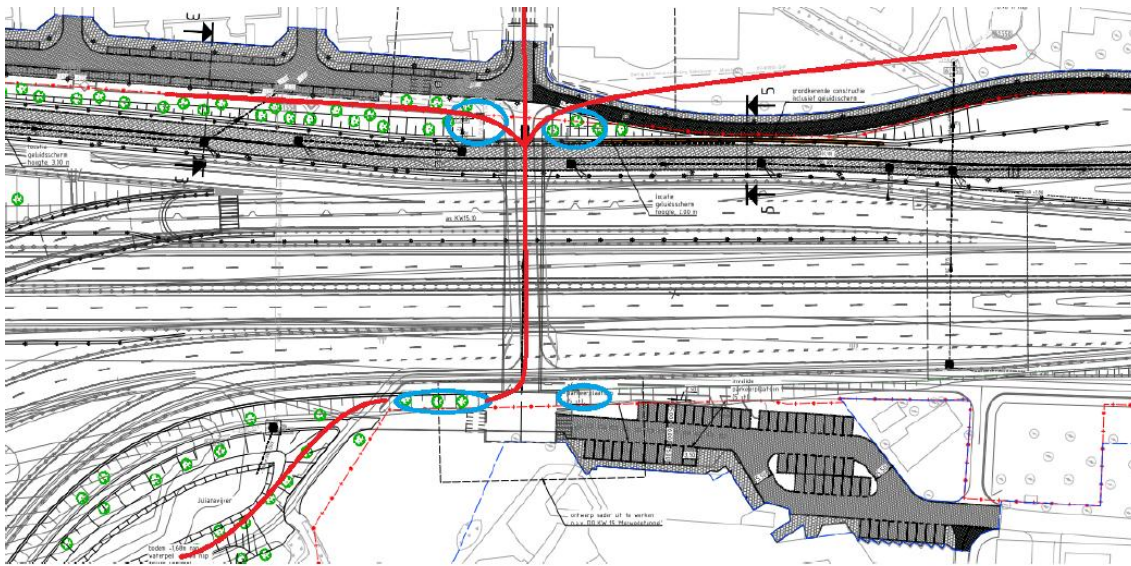
In het "Geactualiseerd mitigatie- en compensatieplan" van 23 januari 2018² zijn de eisen in het kader van vleermuizen voor de fietstunnel Papiermolen beschreven.

Voor de **verlichting** van de fietstunnel Papiermolen gelden de volgende eisen:

- Het lichtniveau wordt uitgevoerd conform de eis van de gemeente Groningen, maar bedraagt maximaal gemiddeld 8,2 lux op grondniveau.
- Er wordt gebruik gemaakt van ledverlichting. De gebruikte lichtkleur van de leds wordt omschakelbaar tussen warm wit (maximaal 3000 K) en amber (piek op 590 nm waarbij voor het totale afgegeven spectrum geldt dat het valt tussen 380 en 780 nm, met maximaal 3,0% licht tussen 380 en 504 nm, maximaal 7,2% licht tussen 505 en 589 nm, en minimaal 89,8% licht tussen 590 en 780 nm).
- Van 1 november tot en met 31 maart (buiten het actieve seizoen van vleermuizen) wordt de fietstunnel uitsluitend verlicht met de warm witte kleur.
- Van 1 april tot en met 31 oktober (het actieve seizoen van vleermuizen) wordt de fietstunnel verlicht met warm wit, waarbij de verlichting een uur voor zonsondergang tot een uur na zonsopkomst door middel van een astrotimer en detectie omschakelt naar amber op momenten dat er zich geen mensen (wandelaars of fietsers) in de fietstunnel bevinden.

Daarnaast geldt voor de beplanting de eis dat **begeleidende beplanting** naar de tunnelingangen moet worden aangebracht. Zie onderstaande figuur 4.2.

² Te vinden op www.aanpakkringzuid.nl onder 'Uitvoeringsdocumenten'

Afbeelding 4-6 Impressie van aan te brengen groen ter geleiding naar de nieuwe vliegroute door de Papiermoltunnel. Met blauwe cirkels is aangegeven waar in ieder geval groen komt ter geleiding van vleermuizen. Met rode lijnen zijn de aanvliegroutes aangegeven.

Figuur 4.2. Afbeelding vliegroutes uit “Geactualiseerd mitigatie- en compensatieplan” (23 januari 2018)

Op basis van het “Geactualiseerd mitigatie- en compensatieplan” (23 januari 2018) is op 1 februari 2018 een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming verleend. Met het voldoen aan de eisen uit het “Geactualiseerd mitigatie- en compensatieplan” wordt voldaan aan de Wet natuurbescherming. De verleende ontheffing Wet natuurbescherming borgt dat de fietstunnel de benodigde functionaliteit van vleermuisgeleidende structuur gaat bieden. Hiermee is de uitvoerbaarheid van het TB in het licht van de Wet natuurbescherming afdoende geborgd.

Conclusie: In het ‘Tracébesluit 2014’ vervult de voetgangersbrug de functie als vleermuisgeleidende structuur, in het OTB 2019 zal de nieuwe fietstunnel ‘Papiermolen’ deze functie vervullen. Het OTB 2019 is niet in strijd met bepalingen over soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming.

5 Conclusies

5.1 Veranderingen effecten ten opzichte van TB 2014

Conclusie van het uitgevoerde onderzoek is dat de effecten van het OTB 2019 voor gebiedsbescherming gelijk zijn aan de effecten van het 'Tracébesluit 2014'. Voor soortenbescherming zijn de effecten vergelijkbaar met de effecten van het 'Tracébesluit 2014'.

5.2 Uitvoerbaarheid TB Wijziging 2019

Uit de analyses in dit rapport blijkt dat het OTB 2019 (incl. maatregelen) uitvoerbaar is. Het OTB 2019 is niet in strijd met bepalingen over gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming en de provinciale ruimtelijke verordening van Groningen. Daarnaast zal in het OTB 2019 de nieuwe fietstunnel 'Papiermolen' de functie als vleermuisgeleidende structuur vervullen, waarbij de ontheffing Wet natuurbescherming waarborgen biedt dat de fietstunnel daadwerkelijk de benodigde functionaliteit als vleermuisgeleidende structuur krijgt. Het OTB 2019 is derhalve niet in strijd met bepalingen over soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming.

Vanuit wet- en regelgeving of beleid zijn er geen belemmeringen om het OTB 2019 vast te stellen.

6 Literatuurlijst

Ontwerp Tracébesluit / MER 2013

- A7/N7, Zuidelijke Ringweg Groningen, Fase 2, Milieueffectrapport, Rijkswaterstaat, augustus 2013
- A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen, Fase 2, Deelrapport Natuur, Grontmij, 16 mei 2013

Tracébesluit 2014

- Verschillenrapportage Milieueffecten TB-TB, Oplegger bij MER A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2, Rijkswaterstaat, september 2014;

Tracébesluit Wijziging 2017

- Deelrapport natuur, Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2, Wijziging 2017, Sweco, februari 2017

Overig

- Actualisatie veldonderzoek Aanpak Ring Zuid Groningen; resultaten aanvullend veldonderzoek naar zwaarder beschermde soorten. Sweco, 21 oktober 2016.
- Effectbeoordeling natuur Aanpak Ring Zuid; beoordeling effecten op zwaarder beschermde soorten op grond van de Wet natuurbescherming. Sweco, 9 november 2016.